

T.C. TOKAT VALİLİĞİ

Tokat İl Millî Eğitim Müdürlüğü

2024-2025 Eğitim Öğretim Yılı

6. Sınıflar Sosyal Bilgiler Dersi 1. Dönem 2. Mazeret Yazılı Sınavı

Adı : .....
Soyadı : .....
Sınıf / No : .....
Okulu : .....

Sınav süresi :
40 dakika (1 ders saati)

Soru sayısı : 7

Soru Puan Tablosu

Soru No	1. soru	2. soru	3. soru	4. soru	5. soru	6. soru	7. soru	Toplam Sınav Puanı
Soru Puanı	15 puan	15 puan	12 puan	15 puan	14 puan	14 puan	15 puan	
Öğrenci Puanı								

1. Orta Asya bölgesinin iklim şartları düşünüldüğünde orada kurulan ilk Türk devletlerinin hangi ekonomik faaliyetlerle geçimlerini sağlamış olabileceklerini yazınız. (15 Puan)

Örnek cevaplar:

Hayvancılık, ticaret, dokumacılık, maden işlemeciliği gibi cevaplar

6.2.1. Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletlerinin coğrafi, siyasi, ekonomik ve kültürel özelliklerine ilişkin çıkarımlarda bulunur.

2. Mekkeli müşrikler ile Müslümanlar ilk olarak 624 yılında Bedir Savaşı'nda karşı karşıya geldiler. Savaşı Müslümanlar kazandı. Savaş sonunda esir olan Mekkeli müşriklerden okuma-yazma bilenler, on Müslüman'a okuma-yazma öğretmeleri şartıyla serbest bırakıldı.

Müslümanların esirlere sunduğu bu şart İslam medeniyetinin neye önem verdiğini gösterir? (15 Puan)

Cevap:

İslam medeniyetinin eğitime, ilime, bilime önem verdiğini göstermektedir.

6.2.2. İslamiyet'in ortaya çıkışını ve beraberinde getirdiği değişimleri yorumlar.

3. Türklerin Gök Tanrı inancıyla İslamiyet inancı arasındaki benzerlikler, Türklerin İslam dinini kabul etmelerini kolaylaştırmıştır.

Buna göre İslam diniyle Gök Tanrı inancı arasındaki benzer özelliklere iki örnek veriniz. (12 Puan)

Örnek cevaplar:

Her ikisinde de tek tanrı inancı vardır.

Her ikisinde de öldükten sonra yaşamın devam edeceğine (ahiret) inanılır.

Her ikisinde de "Cennet (Uçmağ) ve Cehennem (Tamu)" kavramları vardır.

6.2.3 Türklerin İslamiyet'i kabulleriyle birlikte siyasi, sosyal ve kültürel alanlarda meydana gelen değişimleri fark eder.

4. Anadolu'yu yurt edinen Türkler; buraya külliye, kervansaray, cami, medrese, han gibi yapılar inşa etmişlerdir.

Bu yapılardan kervansarayların ne amaçla inşa edildiğini yazınız. (15 Puan)

Cevap:

Kervansaraylar tüccarların konaklaması, mallarını ve canlarını güvenli tutabilmesi amacıyla inşa edilmiştir. Bu kervansaraylarda tüccarlar üç gün ücretsiz konaklayabilmekteydi. Kervansaraylarda konaklayan tüccarların malları zarar görürse devlet bu zararı karşılamaktadır.

6.2.4. Türklerin Anadolu'yu yurt edinme sürecini XI ve XIII. yüzyıllar kapsamında analiz eder.

5. Coğrafi Keşifler'e kadar dünya ticaretinde büyük öneme sahip olan ticaret yollarını yazınız. (14 Puan)

Cevap:

Coğrafi Keşifler'e kadar dünya ticaretinde İpek ve Baharat yolu büyük öneme sahiptir.

6.2.5. Tarihî ticaret yollarının toplumlar arası siyasi, kültürel ve ekonomik ilişkilerdeki rolünü açıklar.

6. Yeryüzündeki herhangi bir yerin paralellere ve meridyenlere göre konumuna mutlak konum denilmektedir. Mutlak konum gerçekte olmayan fakat olduğu varsayılan paralel ve meridyen dairelerinin yardımıyla belirlenebilmektedir.

Buna göre paralellerin iki özelliğini yazınız. (14 Puan)

Örnek cevaplar:

Başlangıç paraleli Ekvator'dur. 0° ile gösterilir.

Ekvator'dan kutuplara doğru birer derecelik açı aralıklarıyla çizildiği varsayılan çemberlere paralel denir.

Ekvator'a birer derece aralıklarla çizilen paralel daireleri kuzey yarım kürede 90, güney yarım kürede 90 olmak üzere toplamda 180 tane dir.

Paralellerin uzunlukları dünyamızın şeklinden dolayı Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe kısalır, kuzey ve güney kutup noktasında nokta şeklini alır.

İki paralel dairesi arası uzaklık 111 km'dir.

6.3.1. Konum ile ilgili kavramları kullanarak kıtaların, okyanusların ve ülkemizin coğrafi konumunu tanımlar.

7. Tokat'ın Gözova köyünde yaşayan Emre, köyünün iklim özellikleriyle ilgili arkadaşına şu bilgileri veriyor: Tokat, denize kıyısı olmadığı ve iç bölgede bulunduğu için köyümüzde karasal iklim görülüyor. Bu iklimde yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve kar yağışlıdır. Kışın kalın giysiler giyeriz. Evlerimizi orman fazla olmadığı için ham maddesi toprak olan kerpiçten yaparız. Köyümüzde ilkbahar yağmurları ile yeşeren, yazın sıcaklıkla kuruyan "bozkır" adı verilen bitki örtüsü vardır. Köyümüzde buğday, şeker pancarı, patates gibi tarım ürünleri yetiştiririz. Geçimimizi tarım ve hayvancılıktan sağlarız.

Emre'nin yukarıda verdiği bilgilerden yola çıkarak iklimin insan hayatına etkisine üç örnek yazınız. (15 Puan)

Örnek cevaplar:

İnsanların giydiği kıyafetleri,

İnsanların yaptığı ve yaşadığı konut (ev) tipinin yapı malzemesini,

Bitki örtüsünü,

İnsanların uğraştıkları ekonomik faaliyetleri,

İnsanların beslenme alışkanlığını belirler.

Benzer cevaplar kabul edilecektir.

6.3.2. Türkiye'nin temel fiziki coğrafya özelliklerinden yer şekillerini, iklim özelliklerini ve bitki örtüsünü ilgili haritalar üzerinde inceler.